

**Informace o kontrolách podle zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií,
provedených Českou inspekcí životního prostředí ve spolupráci s ostatními orgány státní
správy a kontrolními orgány v roce 2002**

V roce 2002 provedla ČIŽP celkem 133 kontrol, z toho 16 kontrol mimo plán kontrol u provozovatelů nezařazených pod agendu zákona č. 355/1999 Sb. - tyto kontroly ověřily správnost nezařazení. Z dalších kontrol bylo 18 u subjektů, které byly z evidence vyřazeny (nespadají pod zákon č. 353/1999 Sb.) a 99 subjektů (38 ve skupině A a 61 ve skupině B), které spadají do agendy zákona. Tyto kontroly byly provedeny jako společné s ostatními orgány státní správy. Stav zařazených subjektů k 31. 12. 2002 je uveden v přehledech v následujících tabulkách (dle krajů, povodí řek, odvětví výrobní činnosti). V roce 2002 byly do skupiny B nově zařazeny 3 subjekty.

Tabulka č. 1: Rozložení subjektů spadajících do agendy zákona č. 353/1999 Sb. podle krajského členění – stav k 31. 12. 2002:

Kraj	Skupina A	Skupina B	Celkem A + B	Vyřazené v roce 2002
Praha	3	2	5	1
Středočeský	13	13	26	3
Jihočeský	6	2	8	-
Plzeňský	5	1	6	1
Karlovarský	1	3	4	1
Ústecký	15	8	23	1
Liberecký	1	3	4	-
Hradecký	1	1	2	-
Pardubický	4	5	9	1
Vysočina	3	5	8	1
Jihomoravský	5	7	12	4
Zlínský	10	2	12	-
Olomoucký	4	1	5	-
Moravskoslezský	12	11	23	5
Celkem	83	64	147	18

Z hlediska územního plánu 6 areálů (4,1 %) leží v obytné zóně (např. zásobníky propan-butanu u hotelů, chlór ve vodárnách). Je však třeba mít na zřeteli, že v řadě případů hranice průmyslové a obytné zóny jsou přímo na hranici průmyslových areálů a v těchto případech zóny havarijního plánování výrazně přesahují do obytné zóny, a to se všemi riziky, která pro obyvatele z toho vyplývají.

Přesnější údaje budou k dispozici po vyhodnocení údajů ze schválených bezpečnostních dokumentací, pravděpodobně v průběhu kontrol v roce 2003.

Tabulka č. 2a: Rozložení subjektů spadajících do agendy zákona č. 353/1999 Sb. podle povodí řek – stav k 31. 12. 2002:

Povodí řeky	Skupina A	Skupina B	Celkem
Labe-povodí	51	42	93
Labe	16	13	29
Labe-Berounka	4	3	7
Labe-Bílina	4	4	8
Labe-Cidlina	-	1	1
Labe-Chrudimka	1	-	1
Labe-Jizera	1	3	4
Labe-Lužnice	3	1	4
Labe-Mrlina	1	-	1
Labe-Ohře	3	4	7
Labe-Otava	1	-	1
Labe-Ploučnice	1	-	1
Labe-Sázava	4	4	8
Labe-Vltava	12	8	21
Morava-povodí	20	11	31
Morava	7	1	8
Morava-Bečva	8	1	9
Morava-Dyje	1	4	5
Morava-Mostěnka	-	1	1
Morava-Svratka	4	4	8
Odra-povodí	12	11	23
Odra	7	6	13
Odra-Lučina	-	1	1
Odra-Opava	1	1	2
Odra-Ostravice	3	1	4
Odra-Olše	1	2	3
<i>C e l k e m</i>	<i>83</i>	<i>64</i>	<i>147</i>

Tabulka č. 2b: Rozložení subjektů spadajících do agendy zákona č. 353/1999 Sb. v hraničních profilech řek s předpokladem ovlivnění hraničního profilu – stav k 31. 12. 2002:

Povodí řeky	Skupina A	Skupina B	Celkem
Labe	2	1	3
Morava	3	-	3
Odra	9	8	17

Pozn. Údaje o ovlivnění hraničního profilu budou dále upřesněny na základě údajů uvedených v bezpečnostní dokumentaci subjektů po schválení.

Tabulka č. 3: Struktura odvětví subjektů zařazených do agendy zákona č. 353/1999 Sb. – stav k 31. 12. 2002

OKEČ	Odvětví	A	B	celkem
102000	zpracování uhlí	-	1	1
150000	výroba potravin	1	-	1
159200	výroba etylalkoholu kvašením	1	-	1
159600	výroba piva	1	-	1
205100	impregnace dřeva	1	-	1
210100	výroba papíru a celulózy	3	-	3
230000	koksování	-	2	2
232000	rafinérské zpracování ropy	-	3	3
240000	výroba chemických výrobků	5	11	16
241100	výroba technických plynů	17	3	20
241300	výroba anorganických chemických látek	2	1	3
241400	výroba kyseliny akrylové a AD	-	1	1
241600	výroba plastů v primární formě	-	1	1
241700	výroba syntetického kaučuku	-	1	1
243000	výroba barev	1	-	1
244100	výroba léčiv	2	1	3
245000	výroba kosmetiky, saponátů	3	1	4
246100	výroba výbušnin	-	1	1
247000	výroba viskosového vlákna	1	-	1
250000	výroba pryžových a plastových výrobků	5	1	6
251100	výroba pneumatik	1	-	1
261300	výroba dutého skla	2	1	3
261310	výroba ozdobného skla a bižuterie	-	3	3
261320	výroba křišťálového skla	-	3	3
271000	výroba železa a oceli	1	2	3
272000	výroba ocelových trubek	1	-	1
273400	tažení drátu	1	-	1
287100	výroba kovových nádrží	1	-	1
287200	výroba drobných kovových obalů	1	-	1
296000	výroba zbraní a munice	4	-	4
297100	výroba chladniček	1	-	1
320000	výroba televizních obrazovek	2	-	2
321000	výroba elektrotechnických součástek	2	-	2
361000	výroba nábytku	1	-	1
400000	energetika	1	3	4
402000	výroba plynu, distribuce plyných paliv	2	8	10
410020	výroba a rozvod pitné vody	2	1	3
500000	prodej pohonných hmot	1	-	1
603000	potrubní doprava	2	3	5
631200	skladování chemikálií	5	1	6
631200	skladování paliv	6	5	11
631200	skladování ropy	-	1	1
631200	skladování plyných paliv	1	1	2
631200	skladování výbušnin	2	4	6

V kontrolních skupinách u 99 kontrol subjektů zařazených do plánu kontrol byli zastoupeni zástupci orgánů státní správy a kontrolních orgánů (ČIŽP: 99 – 100 %, okresní úřady a magistráty: 87 – 88,9 % , Inspektoráty bezpečnosti práce (IBP): 88 – 88,9 % , hasičský záchranný sbor (HZS): 93 – 97,0 %, OHS, KHS, MHS: 70 – 80,8 %, Obvodní báňský úřad (ČBÚ): 5 – 5,1 % - pouze v případech působnosti (výbušniny), kde není působnost IBP a krajské úřady: 15 – 15,2 %, které po zrušení okresních úřadů k 31. 12. 2002 převzaly agendu. Spolupráci jednotlivých orgánů na integrovaných kontrolách lze zatím

hodnotit kladně, bez větších problémů, rovněž tak vzájemnou spolupráci orgánů státní správy a kontrolovaných subjektů. Některé krajské úřady byly do kontrolní činnosti zapojeny již v roce 2001, tak i v roce 2002.

U všech 99 kontrolovaných subjektů, které zůstaly pod agendou zákona č. 353/1999 Sb. byla v průběhu roku schválena bezpečnostní dokumentace u tří z nich. Kontroly byly tedy zaměřeny na dodržování legislativy na úseku kompetencí jednotlivých členů kontrolních skupin v částech provozů, které byly namátkou vybrány, jakož i na kontrolu vnitřních havarijních plánů, včetně poskytování údajů pro vnější havarijní plány u subjektů skupiny B. V 15 případech (15,2 %) bylo uloženo zpracovat nové oznámení o zařazení nebo případně jeho aktualizaci, dále 18 subjektů (18,2 %) bylo na základě zjištěných skutečností a nového oznámení z evidence vyřazeno. Při těchto kontrolách byly u 44 kontrolovaných subjektů (44,4 %) zjištěny nedostatky na úseku ochrany životního prostředí – např. chybějící havarijní plány, nedostatky ve vodohospodářském zabezpečení technologických zařízení, u 62 subjektů (62,6 %) byly zjištěny nedostatky v oblasti působnosti ostatních orgánů státní správy (např. na úseku bezpečnosti práce, ochrany zdraví, požární ochrany). Tyto nedostatky byly v řadě případů odstraněny v průběhu kontroly, případně byly řešeny v rámci působnosti příslušného orgánu. V obou oblastech se jedná o nárůst zjištěných nedostatků oproti roku 2001.

V jednom případě byla společnosti ALIACHEM, a. s., o. z. Moravské chemické závody, Ostrava uložena Magistrátem města Ostravy pokuta podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. c) za porušení ustanovení § 6 odst. 3 zákona č. 353/1999 Sb. (nesplnění oznamovací povinnosti o ukončení činnosti provozu), a to ve výši 5 000,- Kč.

V roce 2002 došlo ke třem závažným haváriím, ani v jednom případě nedošlo k úmrtí. V následující tabulce jsou uvedeny základní informace o těchto haváriích.

Tabulka č. 4: Závažné havárie v roce 2002

Datum	Subjekt	Havárie	Následek – naplněná kritéria pro ohlášení závažné havárie
15., 17. a 23. 8. 2002	SPOLANA, a. s., Neratovice	při zatopení areálu společnosti při srpnových povodních došlo vlivem vztlaku k uvolnění zásobníků (objem 85 t) a k narušení potrubních rozvodů s chlorem v objektu E 4990. Došlo k úniku 80,841 t chloru, z toho 760 kg do ovzduší.	- množství uniklého chloru - ekologická újma - omezení obyvatelstva v okolí
21. 11. 2002 20,52 hod.	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s., Ústí nad Labem	výbuch s následným požárem v provozu Umělé pryskyřice II. Celý provoz zničen požárem (cca 80 t surovin a produktů). Požár lokalizován 22. 11. 2002 kolem 5,00 hod.	škody na majetku společnosti 166,8 mil. Kč – přímé škody (nejsou zahrnuty náklady na demolici objektu a sanaci)
26. 12. 2002 13,47 hod.	BorsodChem MCHZ, s. r. o., Ostrava	výbuch havarijního tanku 25,65 m ³ ve výrobně nitrobenzenu. Havarijní tank určen k odvodu směsi z drenáží při odstavení výroby a k zachycování nitrační směsi v nestandardních situacích. Zařízení bylo v odstávce od 24. 12. 2002.	škody na majetku společnosti cca 100 mil. Kč

V termínu do 29. 1. 2002 předložily okresním úřadům všechny zařazené subjekty bezpečnostní dokumentaci (skupina A – bezpečnostní program prevence závažné havárie ve smyslu ustanovení § 7, skupina B – bezpečnostní zprávu ve smyslu ustanovení § 8 a havarijní plán ve smyslu ustanovení § 10). Při kontrolách v roce 2002 nebyla u žádného kontrolovaného provozovatele k dispozici schválená bezpečnostní dokumentace. Do konce roku 2002 byl schválen 1 bezpečnostní program (skupina A) provozovatele Sellier & Bellot, a. s., Vlašim – výrobní část závodu a dále 6 bezpečnostních zpráv (skupina B):

- BorsodChem MCHZ, s. r. o., Ostrava,
- Procter & Gamble – Rakona, a. s., Rakovník,
- Česká rafinérská, a. s., Kralupy nad Vltavou,
- Sellier & Bellot, a. s., Vlašim - sklady P 100 Šebíř,
- Sellier & Bellot, a. s., Vlašim - sklady P 200 Šebíř,
- Sellier & Bellot, a. s., Vlašim - sklady Obora.

Následně byly ve smyslu ustanovení § 4 zákona č. 353/1999 Sb. uzavřeny dvě pojistné smlouvy odpovědnosti za škody: BorsodChem MCHZ, s. r. o., Ostrava, Procter & Gamble – Rakona, a. s., Rakovník.

Zpracovalo OOV Ř ČIŽP

Zpracoval: Ing. Pavel Martan

Vedoucí oddělení ochrany vod: Ing. Hynek Beneš

V Praze dne 10. 3. 2002